Hold styr på styret!

Håndbok for ungdomsråd

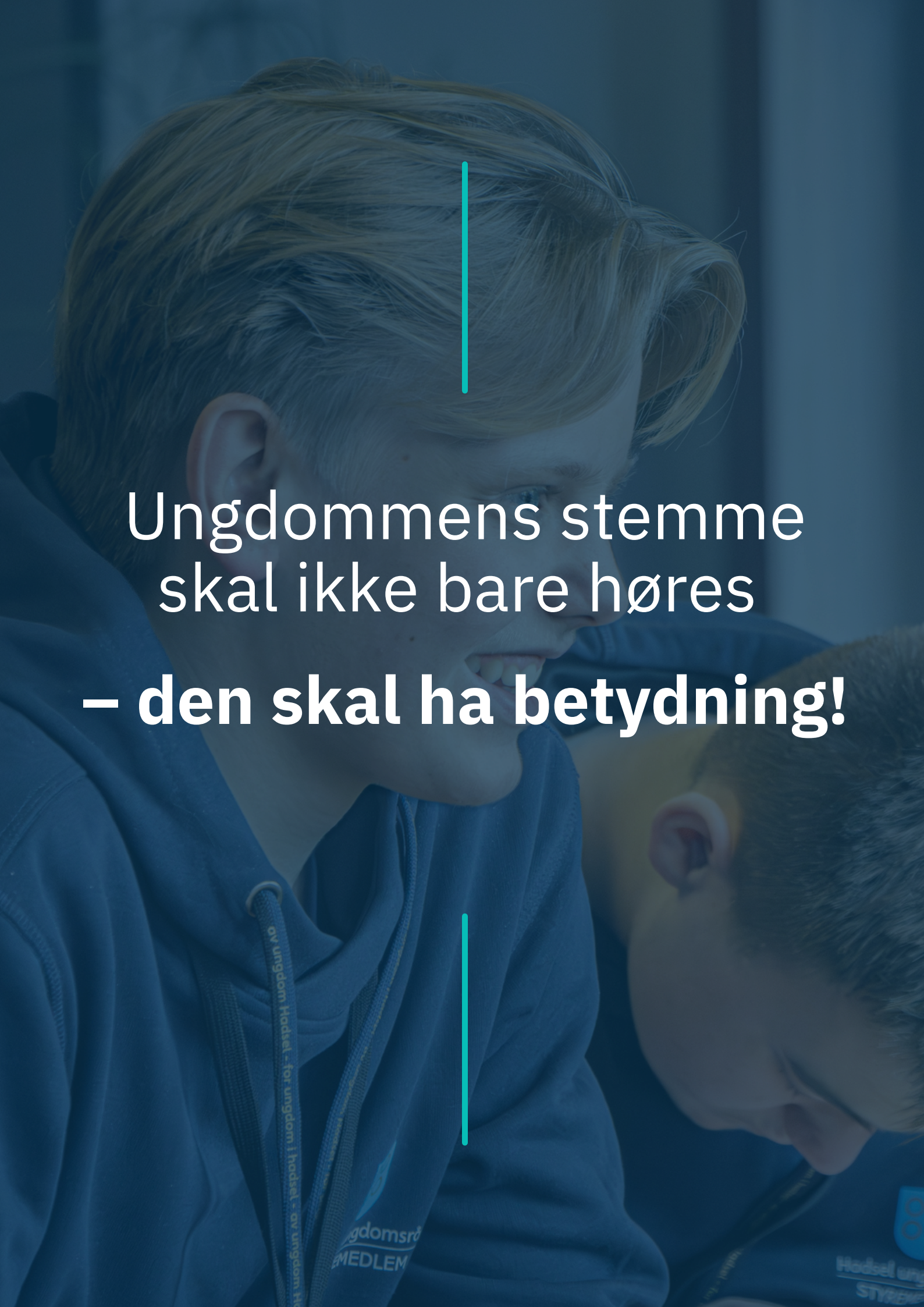

Vesterålen Ungdomsråd

Ungdommens stemme skal ikke bare høres

– den skal ha betydning!

Hva er et ungdomsråd?

Et ungdomsråd representerer ungdom i saker som er viktige for unge og gir råd til kommunen.

Gjennom ungdomsrådet kan ungdom være med og påvirke beslutninger som handler om unges hverdag, som skole, fritid og lokalmiljø. Ungdomsrådet kan og ta initiativ til å lage aktiviteter og arrangementer for ungdom.

Rettigheter og plikter som medlem

01 Stille på møter

Du skal stille på møter i ungdomsrådet. Dersom du ikke kan møte, må du melde skriftlig forfall i god tid.

02 Talerett

Som medlem i ungdomsrådet har du talerett ved møter i kommunestyret.

03 Møtegodtgjørelse

Du får møtegodtgjørelse (betaling) for å delta på møtene. Størrelsen på godtgjørelsen bestemmes av kommunen.

04 Erfaring

Du får ikke møtegodtgjørelse for å delta på arrangement eller møter i komiteer. Men du får erfaring som er gull verdt senere!

FORVENTNINGER

MEDLEM

- Inkludere og bidra til et godt arbeidsmiljø
- Være til stede, både psykisk og fysisk
- Ha lest seg opp på sakene
- Ta imot konstruktiv kritikk
- Delta - Komme med meninger og forslag
- Gjennomføre oppgaver man får
- Være presis
- Melde frafall i god tid

NESTLEDER

- Hjelpe og være en støttespiller for leder
- Styre møtet hvis lederen ikke kan
- Skal kjenne sin rolle og ikke gå inn i leders rolle.

LEDER

- Lede møtene
- Delegere oppgaver
- Være streng, men ikke for streng
- Vite hva møtene innebærer
- Godkjenne saksliste og protokoll/referat

KOORDINATOR

- Være lett tilgjengelig
- Lage saksliste og skrive referat
- Ha orden på medlemmer
- Ta godt vare på ungdommen og være engasjert
- Sørge for tydelig forskjell på rolle mellom koordinator og leder
- Gi opplæring

I tillegg til forventningene som er nevnt, kan det også være andre viktige forventninger til rollene i ungdomsrådet. Forventningene kan variere fra person til person og utvikle seg over tid.

Det er derfor viktig at slike forventninger løftes frem og diskuteres i fellesskap, slik at alle får en felles forståelse, og et godt grunnlag for samarbeid.

Mangfold i ungdomsrådet

Mangfold er viktig fordi det gir et bredere grunnlag for beslutninger og gjør at flere ungdommer i kommunen blir representert

Mangfold kan handle om forskjeller i for eksempel interesser, bakgrunn, meninger og livssituasjon. Mangfold betyr at ungdomsrådet ikke bare består av én type ungdom, men av ulike personer, med ulike meninger og bakgrunner.

Valg i ungdomsrådet

VALG OG ORGANISERING	Om høsten velges et nytt ungdomsråd. Før valget opprettes en valgkomité som foreslår kandidater til ungdomsrådet. Valgkomiteen bør bestå av ungdomskoordinator og 2-3 deltakere fra ungdomsrådet.
GJENNOMFØRING AV VALGET	Ungdomsrådet bistår i organiseringen av valget, mens ungdomskoordinator har det overordnede ansvaret. Mot slutten av året velger kommunestyret hvem som skal sitte i ungdomsrådet.
VALGPERIODE	Representanter i ungdomsrådet velges for to år og gjelder fra det tidspunkt medlemmet er valgt av kommunestyret.
HVEM KAN BLI MEDLEM	Alle ungdommer bosatt i kommunen mellom 13 og 19 år kan bli medlem i ungdomsrådet. Det er viktig at informasjon om valget når ut til alle, slik at flest mulig får mulighet til å stille som kandidat.

Konstituerende møte

Å KONSTITUERE SEG BETYR AT ET RÅD ELLER STYRE HAR ET FØRSTE MØTE FOR Å FORDELE ROLLER OG ANSVAR

Det konstituerende møtet i ungdomsrådet betyr derfor det første møtet, etter at kommunestyret formelt har godkjent ungdomsrådet.

På det konstituerende møtet i ungdomsrådet bestemmer man hvem som skal være leder og nestleder, og hvilke ansvarsområder de ulike medlemmene skal ha.

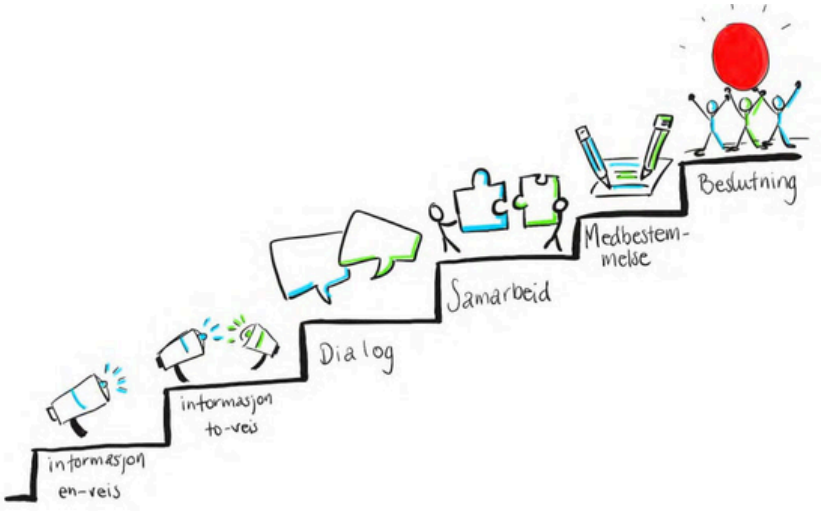
Det skal også velges to representanter til det regionale ungdomsrådet, samt en vara.

Håndboken skal gjennomgås og gjøres forståelig på det konstituerende møte

Vesterålen ungdomsråd

Medvirkning og metode

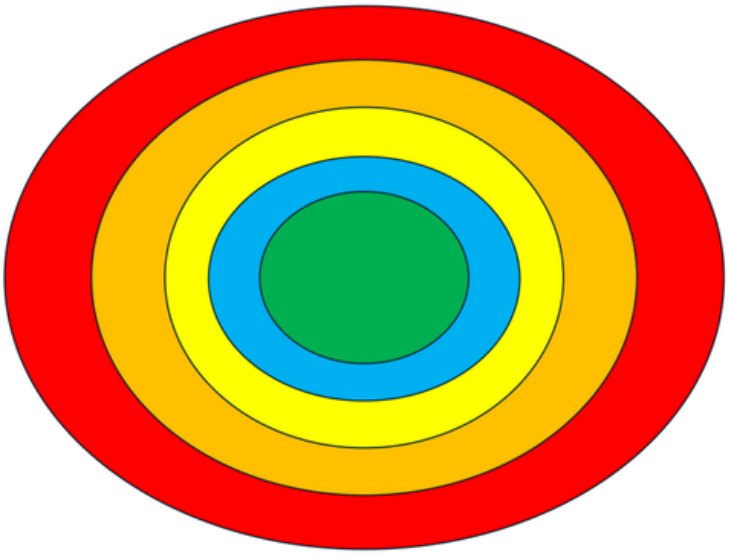

MEDVIRKNINGSTRAPPA

Medvirkningstrappa viser ulike nivåer av hvor mye man får være med og påvirke. Nederst i trappa er det lite medvirkning, mens øverst betyr at ungdom har stor innflytelse og blir tatt på alvor. Målet er å jobbe seg oppover i trappa slik at ungdom får mer reell medvirkning.

BLINKEN

Blinken er en metode for å sortere og prioritere i ungdomsrådet. Det vi liker best, ønsker å prioritere eller mener fungerer best, plasseres i midten av blinken. Det som fungerer mindre godt eller prioriteres lavere, plasseres lenger ut. Blinken er en oversiktlig og kreativ måte å jobbe sammen på for å finne fram til løsninger alle kan stille seg bak.

ARBEIDSMETODER

Velg arbeidsmetoder som gjør at dere treffer best mulig blink i arbeidet med ungdomsrådet. Lag gjerne egne metoder, og si tydelig fra til kommuneansatte og politikere hvordan dere ønsker å jobbe. Slik kan dere bidra til å komme høyere opp i medvirkningstrappa.

Noen ord og uttrykk

KOMMUNESTYRET

Kommunestyret består av politikere som er valgt av innbyggerne gjennom valg. De bestemmer hvordan kommunen bruker pengene sine på skole, fritidstilbud, helse+++

FORMANNSKAPET

Formannskapet er en mindre gruppe politikere fra kommunestyret. De jobber mer jevnlig med saker og forbereder mange av sakene før de behandles i kommunestyret.

ORDFØRER

Ordføreren er den øverste politiske lederen i kommunen. Ordføreren leder møtene i kommunestyret og representerer kommunen utad.

KOMMUNEDIREKTØR

Kommunedirektøren er den øverste lederen for ansatte i kommunen. Politikerne bestemmer, mens kommunedirektøren og ansatte skal gjennomføre det i praksis.

MANDAT

Et mandat er et oppdrag eller en tillatelse til å gjøre noe. Et mandat er en beskrivelse av oppgaven og ansvaret du har.

REFERAT/PROTOKOLL

Den skriftlige oppsummeringen av hva som ble diskutert og bestemt i møtet.

VEDTAK

Den endelige beslutningen som tas i en sak.

ORIENTERINGSSAK

En sak som bare skal gi informasjon, ikke noe man skal stemme over eller bestemme.

HØRING

En høring er når folk får si hva de mener før en beslutning tas.

Om håndboken

Denne håndboken er utviklet av **Kultursamarbeidet i Vesterålen** på oppdrag av Vesterålsrådet, som en del av prosjektet Ung i Vesterålen. Arbeidet er gjennomført i samarbeid med prosjekt **Ung medvirkning med mening i Sortland kommune**, som har bidratt med faglig støtte og erfaringer knyttet til ungdomsmedvirkning.

Vesterålen ungdomsråd har gitt innspill og aktivt medvirket i utviklingen av innholdet.

Prosjektet er finansiert av kommunene i Vesterålen, Statsforvalteren i Nordland og Nordland fylkeskommune.

Målet med håndboken er å samle kunnskap om ungdomsråd, og bidra til at flere ungdommer blir hørt og kan påvirke saker som angår dem.

Takk til alle involverte!

Jørgen Nilssen, Kristin Myrseth Krekling
30.10.2026

vestreg.no

Vesterålen Ungdomsråd

VESTERÅLEN KULTURSAMARBEIDET

Vesterålsrådet

Vesterålen Ungdomsråd

Sortland kommune

BØ KOMMUNE
Det gode liv i Bø

Hadsel kommune
Et hav av muligheter

Andøy kommune

Øksnes kommune